

УТВЪРДИЛ,

4.12.2018 г.

X е-подпис

КИРИЛ ГЕРАТЛИЕВ
Изпълнителен директор и РУО
Signed by: Kiril Rosenov Geratliev

**Стандартна таблица на разходите за единица продукт по
процедура BG05M2OP001-3.005 „Активно приобщаване в
системата на предучилищното образование“ и методология,
обосноваваща изведените размери на разходите**

**Стандартна таблица на разходите за единица продукт по
процедура BG05M2OP001-3.005
„Активно приобщаване в системата на предучилищното
образование“ и методология, обосноваваща изведените
размери на разходите**

Настоящата методология обхваща следните допустими преки дейности (части от допустими преки дейности) по процедура „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“:

Дейност 1. Допълнително обучение по български език за деца от уязвими групи и осигуряване на учебни помагала, пособия, материали и др.;

Дейност 3. Осъществяване на обучения, вкл. осигуряване на обучителни материали, пособия и др.:

3.1. на учители за придобиване на знания, умения и компетентности за прилагане на специализирани методики (основани на играта) за обучение по български език; за придобиване на знания, умения и компетентности за прилагане на скрининг тест за ранно оценяване на потребностите на децата от 3 години до 3 години и 6 месеца, определяне на риск от обучителни затруднения и тяхната превенция;

3.2. на други педагогически специалисти (психолози, логопеди и др.), непедagogически персонал (помощник-възпитатели, образователни медиатори, социални работници и др.), и други заинтересовани страни (родители, ромски лидери или представители на ромската общност и др.) за придобиване на знания, умения и компетентности за прилагане на форми и методи на работа за успешно сътрудничество между семейството и детската градина.

Допустимите разходи за тези дейности се определят чрез прилагане на стандартна таблица на разходите за единица продукт в съответствие с член 67, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕС) № 1303/2013 г. (съответно чл. 55, ал. 1, т. 2 от ЗУСЕСИФ).

1. Изчисляване на единичен разход за допълнително обучение по български език за деца от уязвимите групи по Дейност 1

Дейност 1 предвижда допълнително обучение по български език за деца от уязвими групи, включително разработване на специализирани методики (основани на играта) за обучение по български език за деца с друг майчин език/деца, които не владеят добре български език – за всички възрастови групи (3-6 г.) и за разновъзрастови групи; разработване и осигуряване на учебни помагала, пособия, материали, софтуерни програми за обучение и др. по български език на деца с друг майчин език/деца, които не владеят добре български език – за всички възрастови групи (3-6-годишни) и за разновъзрастови групи.

Дейността обхваща допълнително обучение по български език в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всяко дете чрез обща подкрепа за личностно развитие съгласно Наредбата за приобщаващо образование, приета с ПМС № 232 от 20.10.2017 г., Наредба № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование и Наредба № 6 от 11 август 2016 г. за усвояването на българския книжовен език.

В рамките на настоящата методология ще бъде определен единичен разход за допълнително обучение по български език на деца от уязвимите групи. Определянето на разход за единица продукт се базира на Приложение XIV на Делегиран регламент (ЕС) 2015/2195 на Комисията от 9 юли 2015 година за допълване на Регламент (ЕС) № 1304/2013 на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския социален фонд по отношение на определянето на стандартни таблици на единичните разходи и еднократни суми за възстановяването на разходи от Комисията на държавите членки. В Приложение XIV на ДР (ЕС) 2015/2195 единичният разход на годишна база за участие във формалното образование за образователно равнище „Предучилищно образование ED02“ и „Образование в ранна детска възраст ED0“ е 1415 евро или 2 767,50 лв.

Посочените по-горе единични разходи включват *„всички допустими разходи, пряко свързани с предоставяне на основни стоки и услуги в сферата на образованието“*, т.е. **всички обичайни разходи, свързани с издръжката на едно дете на годишна база**, в т. ч.: възнаграждения на педагогически специалисти и на непедагогически персонал, вкл. и осигурителните вноски съгласно националното законодателство; разходи за хранене, режимни разходи, разходи за материали, консумативи, учебни и дидактически пособия и др.

За да се постигне и отчете видим конкретен резултат или етапна цел, допълнителното обучение следва да бъде с продължителност от поне 10 учебни часа. Затова ще бъде изчислен **единичен разход за 1 дете за допълнително обучение по български език с продължителност от 10 педагогически ситуации (в учебно време) или допълнителни модули (в неучебно време)**, съответно бенефициентът ще може да иска възстановяване на средства след всяко успешно проведено допълнително обучение с продължителност от 10 педагогически ситуации (допълнителни модули).

Изчисленията на единичните разходи за допълнително обучение по български език за провеждане на една педагогическа ситуация (допълнителен модул) се извършват в съответствие с член 67, параграф 5, буква а) от Регламент (ЕС) № 1303/2013, т.е. чрез прилагане на **коректен, справедлив и проверим метод на изчисление**.

Въз основа на натрупаната обективна информация, както и на заложените нормативни изисквания в цитираните по-горе Наредби, се определят единичните разходи за 10 допълнителни педагогически ситуации (допълнителни модули), т.е. тази част от дейността се планира и отчита чрез стандартна таблица на единичните разходи, която се **основава на изпълнението** (наличие на краен резултат).

В съответствие с чл. 8, ал. 3, т. 2 на Наредбата за приобщаващото образование: *„Ранното оценяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата в детската градина включва определяне на необходимост от допълнителни модули за децата, които не владеят български език“*. Съответно в чл. 14, ал. 1, т. 1 от Наредбата се посочва: *„Общата подкрепа за личностно развитие в детската градина и в подготовителните групи за задължително предучилищно образование в училището, която е насочена към превенцията на обучителните затруднения, включва: 1. обучение чрез допълнителни модули за деца, които не владеят български език.“*

Обучението чрез допълнителни модули по образователно направление „Български език“ за деца в подготовителните групи за задължително предучилищно образование, за които българският език не е майчин, е задължително и се осъществява чрез **две допълнителни педагогически ситуации** при целодневна организация или чрез една допълнителна педагогическа ситуация при полудневна организация съобразно потребностите на всяко дете, възрастта и здравословното му състояние (чл. 14, ал. 3 от Наредбата за приобщаващото образование; чл. 11, ал. 1 от Наредба № 6/2016 за усвояването на българския книжовен език).

Обучението чрез допълнителни модули по образователно направление „Български език“ за деца, които не владеят добре български език, се осъществява в

педагогическите ситуации над минималния общ седмичен брой, определен за постигане на компетентностите в съответната възрастова група в съответствие с държавния образователен стандарт за предучилищното образование – най-много **пет допълнителни педагогически ситуации седмично** при целодневна организация, т.е. една допълнителна педагогическа ситуация на ден, или до две педагогически ситуации седмично при полудневна или почасова организация (чл. 14, ал. 4 от Наредбата за приобщаващото образование; чл. 24, ал. 2 от Наредба № 5/2016 за предучилищното образование).

Обучението чрез допълнителни модули по образователно направление „Български език“ за деца, за които българският език не е майчин или които не владеят добре български език, може да се провежда и в **допълнителни форми на педагогическо взаимодействие през неучебното време** с обща продължителност не повече от 10 астрономически часа¹, разпределени в два модула по 30 минути дневно (чл. 14, ал. 5, във връзка с ал. 2 и 7, от Наредбата за приобщаващото образование).

Съгласно глава втора, раздел III. Форми на педагогическо взаимодействие от Наредба № 5 от 03.06.2016 за предучилищното образование, **основната форма на педагогическо взаимодействие е педагогическата ситуация**, която се организира в учебно време и осигурява постигането на седемте компетентности, посочени в чл. 28, ал. 2 (първата от които е по образователно направление „Български език“).

В допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се разширяват и усъвършенстват отделни компетентности, които допринасят за личностното развитие и за разнообразяване на живота на детето, като те се организират както в учебно, така и в неучебно време.

От горепосочените нормативни изисквания може да се направят следните заключения:

- Основен измерител на педагогическото взаимодействие в предучилищното образование е провеждането на **педагогически ситуации**, които се организират само в учебното време (от 15 септември до 31 май на следващата година съгласно чл. 12, ал. 1 от Наредба № 5/2016) и имат пряка връзка с допълнителните форми на педагогическо взаимодействие;

¹ Думите „не повече от 10 астрономически часа“ се заменят с „от 10 до 20 астрономически часа“, съгласно предложения за промени в Наредбата, публикувани за обществено обсъждане на 24.10.2018 г.

- По изключение в неучебното време може да се провеждат допълнителни модули по 30 минути дневно за обучение по български език за деца от уязвими групи. Тези модули имат характеристиките на допълнителни педагогически ситуации, провеждани само за нуждаещите се деца.

Допълнителното обучение за деца от уязвими групи, финансирано по Дейност 1, следва да се провежда чрез педагогически ситуации в учебно време или чрез допълнителни модули в неучебно време. Разходите за двата вида обучение са еднакви, тъй като, от една страна, необходимите разходи за педагогически персонал, учебни пособия, дидактически материали и консумативи, не се различават съществено, а от друга страна, децата присъстват в детските градини, както в учебното, така и в неучебното време (т.е. няма допълнителни режимни разходи).

Допълнителното обучение по български език, финансирано по Дейност 1, обхваща както времето, необходимо за провеждане на педагогически ситуации (допълнителни модули), така и времето, необходимо за провеждане на допълнителните форми на педагогическо взаимодействие, които са пряко свързани с проведените педагогически ситуации.

Следователно трябва да се изчисли обичайният разход за провеждането на 10 педагогически ситуации и този единичен разход може да се приложи и за обучението чрез допълнителни модули в извънучебното време.

За да се изчисли единичният разход за 10 педагогически ситуации, първо се определя средногодишният брой педагогически ситуации.

Минималният брой педагогически ситуации на седмична база съгласно чл. 24, ал. 1 от Наредба № 5/2016 г. за съответната възрастова група е както следва:

1. за първа възрастова група – 11;
2. за втора възрастова група – 13;
3. за трета възрастова група – 15;
4. за четвърта възрастова група – 17.

Съгласно чл. 25 от Наредба №5/2016 г. всяка педагогическа ситуация за първа и втора възрастова група (образователно равнище „Образование в ранна детска възраст ED0“) е с продължителност между 15 и 20 минути, а за трета и четвърта група (образователно равнище „Предучилищно образование ED02“) между 20 и 30 минути. Методологията взема предвид факта, че операцията обхваща и разновъзрастови групи, чести случаи в населените места извън столицата и областните градове, в малките населени места с концентрация на деца от различни уязвими групи. За целта изходните данни за различните възрастови групи се адаптират чрез прилагане на подход на

осредняване на минималния седмичен брой на педагогическите ситуации за всякакъв вид възрастова група. Изчислената стойност е 14 педагогически ситуации седмично.

Съгласно чл. 24, ал. 2 от Наредба № 5/2016 максималният седмичен брой на педагогическите ситуации може да надвишава минималния с не повече от 5 педагогически ситуации при целодневна организация и с не повече от 2 – при полудневна или почасова организация, т.е. максималният осреднен брой педагогически ситуации седмично може да бъде 19 (14 + 5) или 16 (14 + 2).

Средната стойност (между минималната и максималната) при целодневна организация, която е най-масова, е 16,5 (средна стойност от 14 и 19). Като се вземе предвид, че част от детските градини работят на полудневна или почасова организация и обикновено прилагат минималния брой от 14 педагогически ситуации седмично, може да се приеме за обосновано, справедливо и коректно изчислената средна стойност от 16,5 да бъде закръглена към по-ниското цяло число.

Изчислен среден брой педагогически ситуации седмично – 16.

Изчислява се среден годишен брой на педагогическите ситуации:

$$\text{СГБис} = \text{ССБис} \times \text{БУС} = 16 \times 36 = 576$$

Където:

ССБис – среден седмичен брой на педагогическите ситуации

БУС – брой учебни седмици (вж. примерни годишни разпределения²)

СГБис – среден годишен брой на педагогическите ситуации

Към изчисления среден годишен брой на педагогическите ситуации би трябвало да се добави и средният брой на допълнителните модули за обучение, проведени с 1 дете през неучебното време, но тази възможност реално е въведена през 2018 г. с приемането на Наредбата за финансиране на институциите в системата на предучилищното и училищното образование, все още има ограничено прилагане и на практика такива допълнителни обучения не се отразени в единичния разход, посочен в Приложение XIV на Делегиран регламент (ЕС) 2015/2195. Поради тази причина не се извършва корекция на изчисления среден годишен брой на педагогическите ситуации (в който са отразени и допълнителните обучения на уязвими групи, проведени чрез педагогически ситуации в учебно време).

2

<https://www.anobis.bg/%D0%B2-%D0%BE%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D1%89-%D0%BD%D0%BD%D0%B4%D0%B8%D1%80%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B0-%D0%B8-D1%83%D1%87%D0%B8-D1%87%D0%B5%D0%BD-D1%8F>

Въз основа на изходните данни за разходите за годишна издръжка на 1 дете за участие във формалното образование за образователно равнище „Предучилищно образование ED02“ и „Образование в ранна детска възраст ED0“ съгласно Приложение XIV на Делегиран регламент (ЕС) 2015/2195 и изчисления среден годишен брой на педагогическите ситуации, се изчислява единичен разход за обучение на едно дете с продължителност от 10 педагогически ситуации по следната формула:

$$\text{ЕРПС-10} = 10 \times \text{ЕРДР} / \text{СТБПС} = 10 \times 2767,50 / 576 = 48,05 \text{ лв.}$$

Където:

ЕРПС-10 – единичен разход за обучение на 1 дете чрез проведени 10 педагогически ситуации във формалното образование *(в лева)*

ЕРДР – единичен разход на дете за участие във формалното образование за съответното образователно равнище съгласно ДР (ЕС) 2015/2195 *(в лева)*

СТБПС – среден годишен брой на педагогическите ситуации

Изчисленият единичен разход за 10 педагогически ситуации **ЕРПС-10** съдържа:

- 1.1. Разходи, пряко свързани с провеждането на педагогически ситуации (възнаграждения на педагогическия персонал, учебни пособия, дидактически материали и консумативи и т.н.);
- 1.2. Разходи, които не са пряко свързани с провеждането на педагогически ситуации (възнаграждения на непедагогическия персонал, разходи за хранене, режимни разходи и т.н.)

При провеждане на допълнително обучение по български език необходимите разходи съответстват на разходите, посочени по-горе в т. 1.1. Разходите, посочени в т. 1.2, вече са платени и не е нужно да бъдат покривани при допълнителното обучение, тъй като децата са в детската градина, независимо дали има допълнително обучение или се провеждат само другите форми на педагогическо взаимодействие.

Тъй като бюджетите на общинските и държавни детски градини и училища се подчиняват на общи правила, то структурата на отделните видове разходи е сходна за всички детски градини. Съгласно чл. 36 от Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование (НФISПУО) финансирането се осигурява от държавния бюджет (държавни дейности – около 70 % от общия бюджет, покрива задължително възнагражденията на персонала) и общинските

бюджети (местни дейности – около 30 % от общия бюджет, покрива основно разходите за издръжка, вкл. за хранене на децата). Съгласно чл. 9, ал. 1 от НФСПУО: „Институциите в системата на предучилищното и училищното образование публикуват на интернет страницата си утвърдения си бюджет, тримесечните отчети и годишния отчет за изпълнението му.“ Проверка на няколко произволно избрани публикувани в интернет бюджетни отчети показва следното:

ДГ „Вяра“³, Пловдив

Отчет към 30.06.2018 г., разходи за възнаграждения – 73 % от всички разходи (154 438 лв. от общо 211 155 лв.);

Отчет към 31.12.2017 г. – разходи за възнаграждения и дидактически материали – 75 % от всички разходи (352 897 лв. от общо 472 042 лв.)

ДГ № 158 „Зора“⁴, София

Отчет към 31.12.2017 г. – разходи за възнаграждения и дидактически материали – 69 % от всички разходи (274 440 лв. от общо 398 613 лв.)

ДГ „Първи юни“⁵, Плевен

Отчет към 30.09.2018 г. – разходи за възнаграждения – 66 % от всички разходи (200 495 лв. от общо 303 633 лв.)

ДГ № 17 „Мечо Пух“⁶, София

Отчет към 30.06.2018 г. – разходи за възнаграждения – 73 % от всички разходи (224 438 лв. от общо 305 640 лв.)

ДГ „Здравец“⁷, Горна Оряховица

Бюджет за 2018 г. – разходи за възнаграждения – 73 % от всички разходи (256 130 лв. от общо 351 891 лв.)

Горепосочените данни потвърждават, че възнагражденията на персонала и разходите за дидактически материали формират повече от 2/3 от обичайните разходи на общинските и държавни детски градини. Като се вземе предвид, че част от персонала е непедагогически и не е пряко свързан с провеждането на педагогически ситуации, може да се заключи, че преките разходи, посочени в т. 1.1, са поне 50 % от изчисления единичен разход за провеждане на 10 педагогически ситуации.

³ <http://www.dg-vyara.com/%D0%B1%D1%8C%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D1%82>

⁴ <http://dg-zora.com/downloads/158-budget-2017.pdf>

⁵ <http://www.odz-paryiyuni.com/wp-content/uploads/2018/11/info-izpulenie-budget-30092018.pdf>

⁶ https://dg17sofia.com/files/pdf/BUDJET_2018-juni.pdf

⁷ <http://www.zdravets1.com/files/2018/04/%D0%91%D0%AE%D0%94%D0%96%D0%95%D0%A2-2018.pdf>

За определяне на единичен разход за допълнително обучение на 1 дете ще бъде използвана изчислената стойност от 24 лв. (ЕРдо1), която отразява обичайните разходи, пряко свързани с провеждането на 10 педагогически ситуации.

Съгласно Приложение № 7 от Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование броят на децата в групите в детските градини е както следва:

Предучилищно образование		Минимален брой деца	Максимален брой деца	Среден брой деца
Целодневни и полудневни групи	Група	12	23	17,5
Подготвителна група	Група	12	23	17,5
Среден брой деца в група в предучилищното образование				17,5

С оглед спецификата на настоящата операция и прилагане на диференциран подход в зависимост от индивидуалните нужди на всяко дете се планира допълнителните обучения да бъдат организирани и провеждани индивидуално или в групи, съставени най-много от 8 деца със сходни потребности. Изчисленията ще бъдат извършени при допускането, че групите за допълнително обучение са в състав **средно от 5 деца**. Разходите за възнаграждения са в пряка зависимост от броя на обучаваните деца в една група. Тъй като броят на децата в групите за допълнително обучение е доста по-малък от средния брой на децата в групите за предучилищно образование, то е необходимо да се извърши адаптиране на изчисления единичен разход, като се отчете фактът, че допълнителните обучения ще се провеждат в групи, съставени средно от 5 деца, а не в групи, съставени средно от 17,5 деца.

Изчислява се коефициент за индексирание по следната формула:

$$\text{КИ} = \text{СБДпо} / \text{СБДдо} = 17,5/5 = 3 \text{ (след закръгляне)}$$

Където

КИ – коефициент на индексирание (закръглен към по-ниското цяло число)

СБДпо – среден брой деца в група в предучилищното образование

СБДдо – среден брой деца в група за провеждане на допълнително обучение

За да се определи единичен разход за провеждане на допълнително обучение с продължителност 10 педагогически ситуации в група, съставена средно от 5 деца, към изчисления единичен разход за допълнително обучение в група, съставена средно от 17,5 деца, се прилага получения коефициент за индексирание по следната формула:

$$\text{ЕРдо} = \text{ЕРдо1} * \text{КИ} = 24 * 3 = 72 \text{ лв.}$$

Където

ЕРдо – Единичен разход за допълнително обучение на 1 дете чрез провеждане на 10 педагогически ситуации в групи, съставени средно от 5 деца

ЕРдо1 – Единичен разход за 1 дете, отразяващ обичайните разходи, пряко свързани с провеждането на 10 педагогически ситуации в групи, съставени средно от 17,5 деца, изчислен пропорционално от Приложение XIV на ДР (ЕС) 2015/2195

КИ – коефициент на индексиране

Изчисленият единичен разход за 1 дете за допълнително обучение по български език с продължителност от 10 педагогически ситуации (в учебно време) може да се прилага и при обучение чрез допълнителни модули (в неучебно време). Допълнителното обучение по български език обхваща както времето, необходимо за провеждане на педагогически ситуации (допълнителни модули), така и времето, необходимо за провеждане на допълнителните форми на педагогическо взаимодействие, които са пряко свързани с проведените педагогически ситуации.

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО сумата от 72 лв. за всяко дете от уязвимите групи, което успешно е преминало допълнително обучение по български език с продължителност от 10 педагогически ситуации (или допълнителни модули).

Допълнителните обучения на деца от уязвими групи трябва да са съобразени с индивидуалните им потребности от подкрепа, да са документирани в плана за подкрепа на детето и да е постигнат конкретен резултат. За отчитането на конкретния резултат бенефициентът следва да представи удостоверение/карта на детето по образец на УО.

В съответствие с Приложение XIV на ДР (ЕС) 2015/2195 изчисленият по-горе единичен разход включва *„всички допустими разходи, пряко свързани с предоставяне на основни стоки и услуги в сферата на образованието“*, вкл. и осигуровките за сметка на работодателя⁸. Бенефициентът определя самостоятелно вида и структурата на необходимите разходи за провеждане на допълнителните обучения по български език в зависимост от спецификите на прилаганата учебна програма и организацията на работа в детската градина/училището. Средствата, възстановени на бенефициента въз основа на изчисления единичен разход, не могат да се използват за разходи, свързани с администрирането на проекта (например, възнаграждения на директора или счетоводителя на детската градина/училището).

⁸ Други потенциално допустими разходи за този вид операции, като набираване, транспорт, настаняване или друг вид подкрепа, предоставена на обучаващи се в този тип операции, не са включени в единичния разход.

2. Изчисляване на единичните разходи за един обучаем по Дейност 3

Дейност 3 предвижда провеждането на краткосрочни обучения на учители, други педагогически специалисти, непедagogически персонал и други заинтересовани страни като планираните обучения са разпределени в следните основни групи:

3.1. обучения на учители за придобиване на знания, умения и компетентности за прилагане на специализирани методики (основани на играта) за обучение по български език; за придобиване на знания, умения и компетентности за прилагане на скрининг тест за ранно оценяване на потребностите на децата от 3 години до 3 години и 6 месеца, определяне на риск от обучителни затруднения и тяхната превенция *(завършват с присъждане на от 1 до 3 квалификационни кредити)*;

3.2. обучения на други педагогически специалисти (психолози, логопеди и др.), непедagogически персонал (помощник-възпитатели, образователни медиатори, социални работници и др.), и други заинтересовани страни (родители, ромски лидери или представители на ромската общност и др.) за придобиване на знания, умения и компетентности за прилагане на форми и методи на работа за успешно сътрудничество между семейството и детската градина *(обучения, за които не се присъждат квалификационни кредити)*.

Въз основа на натрупаната обективна информация, както и на заложените нормативни изисквания, се определят единичните разходи за 1 успешно обучено лице, т.е. дейността се планира и отчита чрез стандартна таблица на единичните разходи, която се основава на изпълнението (наличие на краен резултат).

Всеки успешно обучен представител на целевата група на учители, други педагогически и непедagogически специалисти от предучилищното образование, както и на заинтересовани страни като родители и др. следва да получи сертификат/удостоверение за преминато обучение, включително удостоверение за придобити квалификационни кредити (когато е приложимо). Наличието на ясен краен резултат е основание отчитането да се извършва чрез прилагане на стандартна таблица на разходите за единица продукт.

Изчисленията на единичните разходи за един обучаем се извършват в съответствие с член 67, параграф 5, буква а) от Регламент (ЕС) № 1303/2013, т.е. чрез прилагане на **коректен, справедлив и проверим метод на изчисление**. За база на изчисленията се

използват статистически данни или друга обективна информация, обобщаваща изпълнението на сходни процедури за програмен период 2007-2013 г., както и прилагането на обичайните практики за осчетоводяване на разходите на отделните бенефициенти.

Дейността обхваща следните разнородни групи обучаеми, в т.ч.:

- А. Педагогически специалисти от предучилищното образование – учители, психолози, логопеди, възпитатели, ресурсни учители, педагогически съветници, директори и др. съгласно Глава 11 на Закона за предучилищното и училищно образование и Наредба № 12 от 01.09.2016 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти;
- Б. Непедагогически персонал от предучилищното образование – образователни медиатори, помощник възпитатели, социални работници и др.;
- В. Родители, ромски лидери или представители на ромската общност и др. заинтересовани страни.

В тази връзка и изхождайки от естеството на планираните обучения и целевите групи за самите обучения, настоящата методология прави разграничение между двата типа обучения, планирани в рамките на дейност 3, като ги разделя на следните две категории:

- обучения, които завършват с присъждане на от 1 до 3 квалификационни кредити (по т.3.1 на дейност 3);

- едnodневни и двудневни обучения, за които не се присъждат квалификационни кредити (по т.3.2 на дейност 3).

При определянето на единичен разход за един обучаем учител за обученията по дейност 3, т. 3.1 се използва обективна информация, налична в приложимата за целта поднормативна база, информация извлечена от налични данни като стандартна таблица за разход за единица продукт, разработена за програмен период 2007 – 2013 г. и адаптирана за целите на настоящата процедура. **Организирането и провеждането на обученията по т. 3.1 от дейност 3 спазва разпоредбите на Наредба №12/2016 г. и завършва с присъждане на от 1 до 3 квалификационни кредити – обективизиран резултат в издаденото за целта удостоверение.**

Типичните разходи за провеждане на едно краткосрочно обучение на педагогически специалисти са следните:

- възнаграждения на лекторите;

- командировъчни разходи за лекторите;
- командировъчни разходи за обучаемите;
- разходи за наем на зала;
- разходи за отпечатване на материали/копирни услуги.

При изчисляването на единичния разход за 1 успешно обучен учител, се вземат предвид само необходимите основни разходи, а именно:

- възнаграждения на лекторите;
- командировъчни разходи за лекторите;
- командировъчни разходи за обучаемите.

Останалите възможни разходи няма да бъдат включени в изчисленията, тъй като те, от една страна, са незначителни като стойност, а от друга страна, трудно може да се разграничат от обичайните дейности на бенефициента, които не са част от проекта.

Разходите за възнаграждения на лекторите се изчисляват в съответствие с регламентираната в чл. 49, ал. 3 от Наредба 12/2016 г. продължителност на обучението за присъждане на квалификационни кредити, по-конкретно: един квалификационен кредит се присъжда за участие в обучение с продължителност 16 академични часа, от които не по-малко от 8 академични часа са присъствени. Аналогично, два квалификационни кредита се присъждат за участие в обучение с продължителност 32 академични часа, от които не по-малко от 16 академични часа са присъствени и три квалификационни кредита се присъждат за участие в обучение с продължителност 48 академични часа, от които не по-малко от 24 академични часа са присъствени. В тази връзка при изчисляването на възнаграждението на лектора ще бъде взета предвид общата продължителност на обучението от 16 академични часа, които включват минимално изискуемите присъствени и не присъствени занимания за придобиване на един квалификационен кредит, 32 академични часа за придобиване на два квалификационни кредита и 48 академични часа за придобиване на три квалификационни кредита.

Необходимите командировъчни разходи (дневни и пътни, ако е приложимо) се изчисляват в съответствие с разпоредбите в Наредбата за командировките в страната. Разходът за 1 нощувка е ограничен до максималния размер, посочен във вътрешните правила за командироване в страната на Министерството на образованието и науката към 15.03.2018 г. – 60 лв. с включен ДДС.

За да се постигне максимален ефект и лично отношение към обучаваните учители, обученията следва да се провеждат в групи с не повече от 25 участници. Тъй като обученията обикновено се провеждат на ниво детска градина/училище или на ниво

населено място, може да се заключи, че по-голямата част от групите се състоят от 10 до 20 участници. Изчисленията се калкулират при допускането, че в 1 група се обучават средно 15 учители.

2.1. Определяне на почасовото възнаграждение на лекторите

Възнагражденията на лекторите се определят съгласно Стандартната таблица⁹ на почасовите възнаграждения¹⁰ по проекти, финансирани по ОП НОИР, която е адаптирана със заповед на Ръководителя на УО (в съответствие с т. 5.5 от Указанията за опростените варианти за разходите на Европейската комисия (EGESIF_14-0017). Допустимите възнаграждения за позицията преподавател/учител, приложими за периода след 01.09.2018 г., са следните:

- ✓ сътрудник – следва да притежава специфичен опит в дадената сфера до 3 години – до 14 лв. на час;
- ✓ експерт – следва да притежава специфичен опит в дадената сфера между 3 и 7 години – до 20 лв. на час;
- ✓ старши експерт – следва да притежава специфичен опит в дадената сфера над 7 години – до 30 лв. на час.

Лекторите при краткосрочните обучения на педагогическите специалисти най-често са преподаватели от висши училища, учени от БАН или учители с дългогодишен опит и висока квалификация в определена област. Затова прилагането на часовите ставки за позицията преподавател/учител е коректно и подходящо.

От досегашния опит може да се предположи, че голяма част от лекторите отговарят на изискванията за старши експерт (опит над 7 години) и само в единични случаи (при иновативни или твърде специфични обучения) е възможно да има лектор, покриващ изискванията за сътрудник (опит до 3 години). Тъй като при определянето на единичния разход за 1 обучаем се извършва осредняване на реално необходимите разходи, за изчисленията е използвана средната часова ставка за преподавател (специфичен опит между 3 и 7 години) – 20 лв. за астрономичен час.

⁹ Определянето на Стандартната таблица е възложено от дирекция „Централно координационно звено“ в Администрацията на Министерския съвет. Методология за изчисление – според изискванията на чл. 67, пар. 5, б. „а“ от Регламент (ЕС) № 1303/2013.

¹⁰ Часовата ставка е определена за 1 астрономичен час и съдържа ефекта на разхода за възнаграждение и за осигурителни вноски за сметка на осигурителя.

Тъй като продължителността на обученията се измерва в академични часове, необходимо е да се определи средно почасово възнаграждение за 1 академичен час. Съотношението между академичен и астрономичен час е:

$$45 \text{ минути} / 60 \text{ минути} = 0,75$$

В съответствие с принципа на пропорционалност актуализираната часова ставка от 20 лв. за 1 астрономичен час се умножава с коефициент 0,75 и се получава актуализирана часова ставка от 15 лв. за 1 академичен час.

При изчисляване на единичните разходи за 1 обучаем по Дейност 2 за възнагражденията на лекторите ще бъде прилагана средна часова ставка от 15 лв. за 1 академичен час.

2.2. Определяне на единичен разход за 1 обучаем в обучения, които завършват с присъждане на 1 квалификационен кредит

Типичното обучение се провежда в по места, обикновено в общинските центрове с продължителност на присъствените занимания 1 пълен ден (8 академични часа) или 2 полудни (по 4 академични часа). Лекторът в общия случай е командирован от най-близкия университетски център (изчисленията ще бъдат направени за усреднено разстояние в двете посоки от 150 км).

В съответствие с посочените предпоставки може да се определят следните необходими разходи за обучение на група с усреднен брой от 15 участници:

Възнаграждение на лектора – 16 ак. часа x 15 лв. = 240 лв.

Дневни на лектора – 2 дни x 20 лв. = 40 лв.

Квартирни на лектора – 1 x 60 лв. = 60 лв.

Пътни на лектора – 30 лв. (2 билета по 15 лв. или 12 л гориво x 2,50)

Дневни за обучаемите – 15 x 10 лв. = 150 лв.

Пътни за обучаемите – 15 x 2 лв. = 30 лв.

Общ разход за групата – 550 лв.

Единичен разход за 1 обучаем – 37 лв.

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО сумата от 37 лв. за всеки учител, който успешно е завършил обучение за повишаване на квалификацията, за което му е присъден 1 квалификационен кредит.

Посочените по-горе типове и размери на разходите са примерни и служат само за изчисляване на единичния разход. Бенефициентът сам определя структурата на необходимите разходи в съответствие с особеностите на конкретното обучение.

2.3. Определяне на единичен разход за 1 обучаем в обучения, които завършват с присъждане на 2 квалификационни кредита

Типичното обучение се провежда по места, обикновено в общинските центрове с продължителност на присъствените занимания 2 пълни дни (16 академични часа) или 2 полудни (по 4 академични часа) и 1 пълен ден (8 академични часа). Лекторът в общия случай е командирован от най-близкия университетски център (изчисленията ще бъдат направени за усреднено разстояние в двете посоки от 150 км) и има 2 нощувки. Обучаемите също имат по 2 нощувки при изнесено обучение.

В съответствие с посочените предпоставки може да се определят следните необходими разходи за обучение на група с усреднен брой от 15 участници:

При обучение без нощувки на обучаемите:

Възнаграждение на лектора – 32 ак. часа x 15 лв. = 480 лв.

Дневни на лектора – 3 дни x 20 лв. = 60 лв.

Квартирни на лектора – 2 x 60 лв. = 120 лв.

Пътни на лектора – 30 лв. (2 билета по 15 лв. или 12 л гориво x 2,50)

Дневни на обучаемите – 15 x 2 дни x 10 лв. = 300 лв.

Пътни за обучаемите – 15 x 2 дни x 2 лв. = 60 лв.

Общ разход за групата при обучение без нощувки – 1050 лв.

Единичен разход за 1 обучаем – 70 лв.

При изнесено обучение с нощувки на обучаемите:

Дневни на обучаемите – 15 x 3 дни x 20 лв. = 900 лв. (обучение с нощувки)

Квартирни на обучаемите – 15 x 2 дни x 60 лв. = 1800 лв. (обучение с нощувки)

Пътни за обучаемите – 15 x 32 = 480 лв. (изнесено обучение с нощувки)

Общ разход за групата при изнесено обучение с нощувки – 3870 лв.

Единичен разход за 1 обучаем – 260 лв. (след закръгляване)

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО сумата от 70 лв. за всеки учител, който успешно е завършил обучение на място (без нощувки) за повишаване на квалификацията, за което му са присъдени 2 квалификационни кредита.

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО сумата от 260 лв. за всеки учител, който успешно е завършил изнесено обучение (с нощувки) за повишаване на квалификацията, за което му са присъдени 2 квалификационни кредита.

Посочените по-горе типове и размери на разходите са примерни и служат само за изчисляване на единичния разход. Бенефициентът сам определя структурата на необходимите разходи в съответствие с особеностите на конкретното обучение.

2.4. Определяне на единичен разход за 1 обучаем в обучения, които завършват с присъждане на 3 квалификационни кредита

Типичното обучение се провежда по места, обикновено общинските центрове с продължителност на присъствените занимания 3 пълни дни (24 академични часа) или 2 полудни (по 4 академични часа) и 2 пълни дни (по 8 академични часа). Лекторът в общия случай е командирован от най-близкия университетски център (изчисленията ще бъдат направени за усреднено разстояние в двете посоки от 150 км) и има 3 нощувки. Обучаемите също имат по 3 нощувки при изнесено обучение.

В съответствие с посочените предпоставки може да се определят следните необходими разходи за обучение на група с усреднен брой от 15 участници:

При обучение без нощувки на обучаемите:

Възнаграждение на лектора – 48 ак. часа x 15 лв. = 720 лв.

Дневни на лектора – 4 дни x 20 лв. = 80 лв.

Квартирни на лектора – 3 x 60 лв. = 180 лв.

Пътни на лектора – 30 лв. (2 билета по 15 лв. или 12 л гориво x 2,50)

Дневни на обучаемите – 15 x 3 дни x 10 лв. = 450 лв.

Пътни за обучаемите – 15 x 3 дни x 1 лв. = 45 лв.

Общ разход за групата при обучение без нощувки – 1505 лв.

Единичен разход за 1 обучаем – 100 лв.

При изнесено обучение с нощувки на обучаемите:

Дневни на обучаемите – 15 x 4 дни x 20 лв. = 1200 лв. (обучение с нощувки)

Квартирни на обучаемите – $15 \times 3 \text{ дни} \times 60 \text{ лв.} = 2700 \text{ лв.}$ (обучение с нощувки)

Пътни за обучаемите – $15 \times 32 = 480 \text{ лв.}$ (изнесено обучение с нощувки)

Общ разход за групата при изнесено обучение с нощувки – 5390 лв.

Единичен разход за 1 обучаем – 360 лв. (след закръгляване)

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО сумата от 100 лв. за всеки учител, който успешно е завършил обучение на място (без нощувки) за повишаване на квалификацията, за което му са присъдени 3 квалификационни кредита.

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО сумата от 360 лв. за всеки учител, който успешно е завършил изнесено обучение (с нощувки) за повишаване на квалификацията, за което му са присъдени 3 квалификационни кредита.

Посочените по-горе типове и размери на разходите са примерни и служат само за изчисляване на единичния разход. Бенефициентът сам определя структурата на необходимите разходи в съответствие с особеностите на конкретното обучение.

Разходите за обученията на учителите, за които са присъдени квалификационни кредити, се възстановяват при наличие на издадено удостоверение в съответствие с чл. 48, ал. 1, т. 1 от Наредба № 12/2016 г.

2.5. Определяне на единичен разход за 1 обучаем за участие в обучения, за които не се присъждат квалификационни кредити

За определяне на единичен разход за един обучаем за обучения по т. 3.2. от дейност 3 се използва като база подхода при определяне на единичен разход за един обучаем за обучения с присъждане на квалификационни кредити, но е съобразен със спецификата на планираните тематични обучения и целевите групи. Прилагайки принципа за ефективност, ефикасност и икономичност в съответствие с чл. 33 от Регламент (ЕС, Евратом) № 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012, обученията по т. 3.2. от дейност 3 следва да бъдат организирани с представители на всички целеви групи: педагогически специалисти от предучилищното

образование (учители, психолози, логопеди, възпитатели, ресурсни учители, педагогически съветници, директори и др.); непедagogически персонал от предучилищното образование (образователни медиатори, помощник възпитатели, социални работници и др.); родители, ромски лидери или представители на ромската общност и др. заинтересовани страни. Отчитайки спецификата на този тип обучения се приема за целесъобразно и обосновано те да бъдат провеждани в групи, които се състоят минимум от 15 участници и да бъдат с продължителност един, два или три дни.

Разходите за едно обучение от подобен тип могат да обхващат: разходи за възнаграждения на лектора, командировъчни на лектора, дневни на участниците, наем зала и др.

2.5.1. Определяне на единичен разход за 1 обучаем за участие в еднодневни обучения, за които не се присъждат квалификационни кредити

Типичното обучение се провежда по места, обикновено в общинските центрове с продължителност на присъствените занимания от 1 пълен ден (8 академични часа) или 2 полудни (по 4 академични часа). Лекторът в общия случай е командирован от най-близкия университетски център (изчисленията ще бъдат направени за усреднено разстояние в двете посоки от 150 км).

В съответствие с посочените по-горе предпоставки може да се определят следните необходими разходи за еднодневно обучение на група с усреднен брой от 15 участници:

Възнаграждение на лектора – 8 ак. часа x 15 лв. = 120 лв.

Дневни на лектора – 2 дни x 20 лв. = 40 лв.

Квартирни на лектора – 1 x 60 лв. = 60 лв.

Пътни на лектора – 30 лв. (2 билета по 15 лв. или 12 л гориво x 2,50)

Дневни за обучаемите – 15 x 10 лв. = 150 лв.

Пътни за обучаемите – 15 x 2 лв. = 30 лв.

Общ разход за групата: 310 лв.

Единичен разход за 1 обучаем – 29 лв. (след закръгляване)

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО сумата от 29 лв. за всеки обучаем, който е участвал в еднодневно обучение и е получил сертификат/удостоверение.

Посочените по-горе типове и размери на разходите са примерни и служат само за изчисляване на единичния разход. Бенефициентът сам определя структурата на необходимите разходи в съответствие с особеностите на конкретното обучение.

2.5.2. Определяне на единичен разход за 1 обучаем за участие в двудневни обучения, за които не се присъждат квалификационни кредити

Типичното обучение се провежда по места, обикновено в общинските центрове с продължителност на присъствените занимания от 2 пълни дни (16 академични часа) или 2 полудни (по 4 академични часа) и 1 пълен ден (8 академични часа). Лекторът в общия случай е командирован от най-близкия университетски център (изчисленията ще бъдат направени за усреднено разстояние в двете посоки от 150 км) и има 2 нощувки. Обучаемите също имат по 2 нощувки при изнесено обучение.

В съответствие с посочените предпоставки може да се определят следните необходими разходи за двудневно обучение без нощувка на обучаемите при група с усреднен брой от 15 участници:

При обучение без нощувки на обучаемите:

Възнаграждение на лектора – 16 ак. часа x 15 лв. = 240 лв.

Дневни на лектора – 3 дни x 20 лв. = 60 лв.

Квартирни на лектора – 2 x 60 лв. = 120 лв.

Пътни на лектора – 30 лв. (2 билета по 15 лв. или 12 л гориво x 2,50)

Дневни на обучаемите – 15 x 2 дни x 10 лв. = 300 лв.

Пътни за обучаемите – 15 x 2 дни x 2 лв. = 60 лв.

Общ разход за групата при обучение без нощувки – 810 лв.

Единичен разход за 1 обучаем – 54 лв.

При изнесено обучение с нощувки на обучаемите:

Дневни на обучаемите – 15 x 3 дни x 20 лв. = 900 лв. (обучение с нощувки)

Квартирни на обучаемите – 15 x 2 дни x 60 лв. = 1800 лв. (обучение с нощувки)

Пътни за обучаемите – 15 x 32 = 480 лв. (изнесено обучение с нощувки)

Общ разход за групата при изнесено обучение с нощувки – 3630 лв.

Единичен разход за 1 обучаем – 242 лв. (след закръгляване)

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО сумата от 54 лв. за всеки обучаем, който успешно е завършил двудневно обучение на място (без нощувки) и е получил сертификат/удостоверение.

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО сумата от 242 лв. за всеки обучаем, който успешно е завършил изнесено двудневно обучение (с нощувки) и е получил сертификат/удостоверение.

Посочените по-горе типове и размери на разходите са примерни и служат само за изчисляване на единичния разход. Бенефициентът сам определя структурата на необходимите разходи в съответствие с особеностите на конкретното обучение.

2.5.3. Определяне на единичен разход за 1 обучаем в тридневни обучения

Типичното обучение се провежда по места, обикновено общинските центрове с продължителност на присъствените занимания от 3 пълни дни (24 академични часа) или 2 полудни (по 4 академични часа) и 2 пълни дни (по 8 академични часа). Лекторът в общия случай е командирован от най-близкия университетски център (изчисленията ще бъдат направени за усреднено разстояние в двете посоки от 150 км) и има 3 нощувки. Обучаемите също имат по 3 нощувки при изнесено обучение.

В съответствие с посочените предпоставки може да се определят следните необходими разходи за обучение на група с усреднен брой от 15 участници:

При обучение без нощувки на обучаемите:

Възнаграждение на лектора – 24 ак. часа x 15 лв. = 360 лв.

Дневни на лектора – 4 дни x 20 лв. = 80 лв.

Квартирни на лектора – 3 x 60 лв. = 180 лв.

Пътни на лектора – 30 лв. (2 билета по 15 лв. или 12 л гориво x 2,50)

Дневни на обучаемите – 15 x 3 дни x 10 лв. = 450 лв.

Пътни за обучаемите – 15 x 3 дни x 1 лв. = 45 лв.

Общ разход за групата при обучение без нощувки – 1145 лв.

Единичен разход за 1 обучаем – 77 лв. (след закръгляване)

При изнесено обучение с нощувки на обучаемите:

Дневни на обучаемите – 15 x 4 дни x 20 лв. = 1200 лв. (обучение с нощувки)

Квартирни на обучаемите – 15 x 3 дни x 60 лв. = 2700 лв. (обучение с нощувки)

Пътни за обучаемите – $15 \times 32 = 480$ лв. (изнесено обучение с нощувки)

Общ разход за групата при изнесено обучение с нощувки – 5030 лв.

Единичен разход за 1 обучаем – 336 лв. (след закръгляване)

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО сумата от 77 лв. за всеки обучаем, който успешно е завършил тридневно обучение на място (без нощувки) и е получил сертификат/удостоверение.

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО сумата от 336 лв. за всеки обучаем, който успешно е завършил изнесено тридневно обучение (с нощувки) и е получил сертификат/удостоверение.

Посочените по-горе типове и размери на разходите са примерни и служат само за изчисляване на единичния разход. Бенефициентът сам определя структурата на необходимите разходи в съответствие с особеностите на конкретното обучение.

Разходите за обученията на педагогически специалисти, непедагогически персонал и други заинтересовани страни, за които не се присъждат квалификационни кредити, се възстановяват при наличие на издаден сертификат/удостоверение за участие в обучение.

3. Одитна следа

Одитна следа:

- използваната методика за определяне на стойността на стандартния размер на даден единичен разход трябва да бъде документирана и съхранявана,
- в документа, установяващ условията за предоставяне на подкрепа, трябва да бъде ясно определена стандартната таблица за единичните разходи и факторите, които трябва да бъдат изпълнени, за да бъде извършено плащането,
- доказателство за успешно приключило обучение (удостоверение/карта на детето; удостоверение съгласно Наредба № 12 от 01.09.2016 г. или друг сертификат/удостоверение)
- ако има изискване целевата група да отговаря на определен профил, трябва да се проверява допустимостта на участниците.

Прилагане на финансиране с единна ставка за разходите за организация и управление

Общ принцип: специфични категории допустими разходи, които предварително ясно са определени, се изчисляват чрез прилагането на предварително фиксиран процент към една или няколко други категории допустими разходи.

При съпоставянето на системи за финансиране с единни ставки винаги трябва да се сравняват всички елементи на метода, а не само ставките:

- *категиорните допустими разходи, на чиято база следва да се прилага ставката за изчисляване на допустимите суми*
- *самата единна ставка,*
- *категиорните допустими разходи, изчислени с единната ставка,*
- *ако е уместно, категиорните допустими разходи, за които единната ставка не се прилага и които не се изчисляват с единна ставка.*

Определена е **единна ставка** за изчисляване на разходите за организация и управление на проекта **15 %**.

Единната ставка за разходите за организация и управление се прилага спрямо преките разходи за провеждане на Дейност 1, Дейност 2, Дейност 3, Дейност 4 и Дейност 5.

Одитна следа:

Категория допустими разходи, на чиято база следва да се прилага ставката за изчисляване на допустимите суми	<ul style="list-style-type: none"> • Преки разходи за пакет от 10 допълнителни педагогически ситуации – единичен разход; • Преки разходи за 1 обучен учител (с присъждане на квалификационни кредити) – единичен разход; • Преки разходи за 1 обучен педагогически специалист, непедагогически персонал и други заинтересовани страни (без присъждане на квалификационни кредити) – единичен разход; • Преки разходи за възнаграждения на допълнителен педагогически и непедагогически персонал – действително извършен разход; • Преки разходи за командировки (пътни разходи) на
---	---

	<p>педагогическите специалисти и непедагогическия персонал – действително извършени разходи;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Преки разходи за материали и консумативи – действително извършени разходи; • Преки разходи за услуги – действително извършени разходи; • Преки разходи за такси за детски градини – действително извършени разходи. <p>Трябва да се гарантира, че в тези разходи не се включват никакви разходи за организация и управление (не се плаща на персонал, свързан с администрирането на проекта; не се плаща за публичност, външен одит или счетоводни услуги). Няма двойно деклариране на една и съща позиция разход: като „базови“ разходи (изчислени въз основа на единични разходи) и като „изчислени“ разходи (включени в единната ставка)</p>
Единната ставка	<p>Препратка към избрания метод за единната ставка и при прилагане на буква а) на нивото на управляващия орган, трябва да се съхранява документът, доказващ метода на изчисление</p>
Категориите допустими разходи, които ще се изчисляват с единната ставка	<p>Разходи за организация и управление – не е необходима обосновка.</p>